

 yile me Kalitesi 40 Anketi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026).  yile me Kalitesi 40 Anketi. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24032>

Özet

İyileşme Kalitesi 40 Anketi (Quality of Recovery-40 Questionnaire, QOR-40), cerrahi ve anestezi sonrası hastaların iyileşme kalitesini çok boyutlu olarak değerlendirmek amacıyla geliştirilmiş standart bir ölçektir. Bu ölçeğin amacı, sadece fizyolojik sonuçlar değil, aynı zamanda hastanın **psikolojik, duygusal** ve **sosyal iyilik** hallerini de kapsamlı bir şekilde ölçmektir. Karaman ve arkadaşları (2014) tarafından gerçekleştirilen çalışmada, orijinal İngilizce ölçeğin Türkçe diline adaptasyonunu ve psikometrik özelliklerinin Türkçe popülasyonunda geçerliliğini araştırmıştır. Bu adaptasyon, cerrahi sonrası bakım kalitesini ölçmek ve iyileşme süreçlerini standardize etmek için önemli bir araç sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

İyileşme Kalitesi 40 Anketi, QOR-40, Anestezi, Postoperatif İyileşme, Yaşam Kalitesi, Uyarılma, Psikometrik Özellikler, Cerrahi.

Yazarlar

Serkan Karaman, Sibel Arıcı, Serdar Doğu, Sefa Karaman, Halil Tapar, Zekeriya Kaya, Mehmet Suren, Meltem Gürler-Balta.

Amaç

İyileşme Kalitesi 40 Anketi'nin temel amacı, hastaların cerrahi müdahale ve anestezi uygulaması sonrasındaki **iyileşme kalitesini** kapsamlı ve standardize edilmiş bir şekilde ölçmektir. Ölçek, özellikle postoperatif dönemin ilk günlerinde hastanın yaşadığı deneyimleri ve fonksiyonel durumunu değerlendirerek, klinik araştırmalarda ve kalite geliştirme çalışmalarında kullanılmak üzere tasarlanmıştır.

Türkçe adaptasyon çalışması'nın (Karaman vd., 2014) amacı ise, QOR-40'ın kültürel ve dilsel geçerliliğini sağlayarak, Türkiye'deki sağlık profesyonelleri ve araştırmacılar için güvenilir ve geçerli bir ölçüm aracı sunmaktır. Bu sayede, uluslararası çalışmalarla veri kararlaştırılması mümkün hale gelmiştir.

Yapı

QOR-40, iyileşme kalitesini multidisipliner bir yapı olarak ele alır ve genellikle beş ana boyutta ölçüm yapar:

Fizyolojik Destek: Vücut fonksiyonlarının normalemesi.

Duygusal Durum: Kaygı, depresyon ve genel ruh hali.

Fiziksel Konfor: Ağız, bulantı ve genel rahatlık düzeyi.

Psikolojik Destek: Bilişsel fonksiyonlar ve zihinsel açıklık.

Ağrı: Postoperatif ağrı yönetimi ve şiddeti.

Ölçek, bu beş boyut üzerinden elde edilen skorların toplamıyla genel bir iyileşme kalitesi skoru sunar. Yüksek skorlar, daha iyi bir iyileşme kalitesini işaret etmektedir. Ölçeğin yapısı, iyileşmenin sadece tıbbi parametrelerle değil, hastanın öznel deneyimiyle de ilgili olduğunu vurgular.

Geçerlik

Orijinal kaynakta spesifik geçerlik değerleri belirtilmemiştir; ancak Karaman ve arkadaşları'nın (2014) adaptasyon çalışması, ölçeğin yapı geçerliliğini ve eşzamanlı geçerliliğini incelemiştir. Çalışmada, QOR-40'nın Türkçe versiyonunun yapı geçerliliğini destekleyen bulgular elde edilmiştir.

Yapı Geçerliliği: Faktör analizi sonuçları, Türkçe formun orijinal ölçeğin boyut yapısına büyük ölçüde koruduğunu göstermiştir.

Ayrışım ve Yakınsama Geçerliliği: Ölçeğin, benzer yapıları ölçen diğer ölçeklerle (örneğin, yaşam kalitesi ölçekleri) beklenen düzeyde korelasyon gösterdiği tespit edilmiştir. Bu sonuçlar, ölçeğin postoperatif iyileşmeyi doğru bir şekilde ölçtüğünü kanıtlamaktadır.

Güvenirlilik

Kaynakta doğrudan güvenirlik değerleri belirtilmese de, adaptasyon çalışması (Karaman vd., 2014) iç tutarlılık güvenirlik analizlerini içermektedir. Türkçe QOR-40'nın genel iç tutarlılığı (Cronbach Alfa katsayısı), kabul edilebilir düzeyin üzerinde bulunmuştur.

İç Tutarlılık: Ölçeğin genel Cronbach Alfa değeri yüksek çıkmış ve bu, ölçekteki maddelerin tutarlı bir şekilde aynı yapıyı ölçtüğünü göstermiştir.

Boyut Güvenirliği: Beş alt boyutun her biri için de ayrı ayrı Cronbach Alfa değerleri hesaplanmış ve boyutların da yeterli düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğu rapor edilmiştir. Bu bulgular, Türkçe QOR-40'nın **klınık** ve araştırma ortamlarında güvenle kullanılabilirliğini desteklemektedir.

Faktör Analizi

Karaman ve arkadaşları tarafından yapılan faktör analizi, Türkçe QOR-40 formunun orijinal ölçeğin çok boyutlu yapısına koruyup korumadığını incelemiştir. Çalışmada uygulanan doğrulayıcı faktör analizi (DFA), ölçeğin beş faktörlü yapısına Türk örneğine uygun olduğunu göstermiştir.

Bu analizler sonucunda, maddelerin ilgili faktörlere yüklenmesi, orijinal ölçekle tutarlılık sergilemiştir. Bu durum, ölçeğin hem dilsel hem de yapısal olarak başarılı bir adaptasyon süreci geçirdiğini ve **postoperatif iyile?me** kavramının Türkiye'deki cerrahi hastalar arasında da benzer boyutlarda algılandığını ortaya koymaktadır.

Ölçme Aracı

Test Türü: Uyarlama ve Öz Bildirim Ölçeği

Format: 40 madde içeren, 6 noktalı Likert tipi derecelendirme ölçeği.

Mevcut Diller: İngilizce (Orijinal), Türkçe (Uyarlama).

Popülasyon Grubu: Cerrahi ve anestezi uygulanmış hastalar.

Yaş Grubu: Genellikle yetişkin hastalar (18 yaş ve üzeri).

Popülasyon Detayları: Çeşitli cerrahi operasyon türlerinden geçen hastalar. Adaptasyon çalışmaları sırasında genellikle elektif cerrahi geçiren hastalar kullanılmaktadır.

Test Metodolojisi: Hastalara cerrahi sonrası belirli zaman dilimlerinde (örneğin, 24 saat, 3 gün, 7 gün) uygulanır. Hastalar, her bir madde için o anki durumlarını yansıtan 0'dan (en kötü) 5'e (en iyi) kadar bir puanlama yaparlar.

Anahtar Kelimeler

QOR-40, iyile?me, Cerrahi Sonrası Bakım, Sağlık Sonuçları, Likert Ölçeği, Postoperatif Değerlendirme.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcısı: Mevcut değil.

Başlılık E-posta Adresleri: serkankaraman52@yahoo.com

Yazın Adresi: Serkan Karaman (Sorumlu Yazar), ilgili akademik birim.

Yayınlar, Ücret ve Test Yılı

QOR-40 ölçeğinin orijinali akademik kullanım için genellikle erişilebilirdir. Türkçe uyarlaması, 2014 yılında yayımlanmıştır. Yayımlandığı dergi (Health and Quality of Life Outcomes) açık erişimli olduğundan, akademik referans gösterilerek kullanımı mümkündür. Kullanım izni ve ticari

amaçlar için sorumlu yazar Serkan Karaman ile iletişime geçilmesi önerilir.

Ölçeğin orijinal PDF dokümanına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir: iyilesme-kalitesi-40-anketi-toad.pdf

Kaynaklar

Karaman, S., Arıcı, S., Doğu, S., Karaman, S., Tapar, H., Kaya, Z., Suren, M. & Gürler-Balta, M. (2014). Validation of the Turkish version of the Quality of Recovery-40 Questionnaire. *Health and Quality of Life Outcomes*, 12(8), 1-6. doi:10.1186/1477-7525-12-8

İyileşme Kalitesi 40 Anketi Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri kaynak içerikte sağlanmamıştır ve bu nedenle burada listelenememektedir. Ölçek maddelerine erişim için Karaman ve arkadaşları (2014) tarafından yayımlanan orijinal makaleye başvurulması gerekmektedir.